

KARTA KURSU

Kierunek: *Kulturoznawstwo i wiedza o mediach*
Studia I stopnia. Semestr 3.

Nazwa	Komedia w literaturze współczesnej (po 1956 roku)
Nazwa w j. ang.	Comedy in the Contemporary Literature (After 1956 year)

Kod		Punktacja ECTS*	2
-----	--	-----------------	---

Koordinator	Prof. UP dr hab. Krystyna Latawiec	Zespół dydaktyczny Katedra Literatury Polskiej XX w. Pracownia Dramatu i Teatru
-------------	------------------------------------	---

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie słuchaczy z wybranymi tekstami dramatycznymi o cechach komediowych przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na współczesne odmiany komizmu. Poszerzenie wiedzy o kontekst europejski. Wyodrębnienie stylów, gatunków, chwytów komediowych, charakterystycznych dla nowoczesnej komedii. Wskazanie na sposoby realizacji komizmu w różnych tekstach kultury – na relacje między literackimi i filmowymi dziełami sztuki komediowej.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa z zakresu kultury literackiej i teatralnej.
Umiejętności	Rozpoznawanie struktur fabularnych, sposobów postaciowania, przejawów komizmu słownego, sytuacyjnego.
Kursy	-----

Efekty kształcenia

Po ukończeniu kursu student:		
Numer efektu	Ma wiedzę:	Odniesienie do efektów kierunkowych
W01	Zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii komedii i komizmu.	K_W04
W02	Rozróżnia konwencje gatunkowe komedii, style komediowe i odmiany komizmu.	K_W10
W03	Zna i problematyzuje podstawowe teksty kultury literackiej, teatralnej i filmowej.	K_W14
W04	Łączy wiedzę o zjawiskach kultury rodzimej z europejskimi nurtami komediowymi.	K_W16
Numer efektu	Ma umiejętności:	Odniesienie do efektów kierunkowych
U01	Interpretuje teksty kultury, rozpoznaje kierunki artystyczne i konwencje, korzystając z właściwych narzędzi badawczych.	K_U08
U02	Posługuje się pojęciami teoretycznymi, terminologią związaną z tekstem komediowym (literackim, teatralnym i filmowym).	K_U09

U03	Przygotowuje wystąpienia ustne na temat sposobów przejawiania się komizmu w tekstach dramatycznych z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy.	K_U11
Numer efektu	Ma kompetencje społeczne:	Odniesienie do efektów kierunkowych
K01	Student pogłębia świadomość różnorodności kultury współczesnej, integruje pozyskane informacje z innymi dziedzinami wiedzy.	K_K06
K02	Student uczestniczy w życiu kulturalnym, korzysta z jego form literackich i teatralnych.	K_K13

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A		K		L		S		P
Liczba godzin		16								

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia wstępne poświęcone zapoznaniu słuchaczy z ogólną teorią komizmu jako wprowadzenie do estetyki śmiechu (śmieszności). Interpretacja wybranych utworów i problemów z zastosowaniem narzędzi z zakresu poetyki tekstu komediowego. Wypowiedzi ustne – wyodrębnianie, nazywanie przejawów komizmu, różnicowanie jego odmian. Porównywanie interpretacji, ocenianie ich jakości merytorycznej i językowej. Formułowanie argumentów, ich klasyfikowanie ze względu na skuteczność perswazyjną. Oglądanie fragmentów wybranych spektakli – omawianie gry aktorskiej, zamysłu interpretacyjnego reżysera, semantycznej funkcji znaków wizualnych. Dyskusja nad przygotowanymi przez studentów mikro-prezentacjami.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							x	x	x				
W02							x	x	x				
W03							x	x	x				
W04							x	x	x				
U01							x	x	x				
U02							x	x	x				
U03							x	x	x				
K01							x	x	x				
K02							x	x	x				

Kryteria oceny

Aktywność na zajęciach, sprawność komunikacyjna referatów i prezentacji, umiejętność pracy w grupie, oryginalność formułowanych argumentów i wniosków.

Uwagi

Zajęcia łączą elementy teorii komizmu z praktyczną interpretacją tekstów kultury (literackiej i teatralnej), powstałych po 1956 roku, ewentualnie wcześniejszych, lecz w Polsce poznanych po tym roku, gdy rozluźnieniu uległy obowiązujące w czasach stalinizmu polityczne ograniczenia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

- Funkcjonowanie terminu „komedia” w pracach badaczy.
- Zarys historii i teorii gatunku.
- Komizm jako kategoria światopoglądowa w XX wieku.
- Mechanizmy komizmu, jego środowiskowe uwarunkowania (obyczaj, konwenans).
- Rozróżnienia: farsa, tragikomedia, czarna komedia, komedia absurda, komedia zagrożenia.
- Komediowy rodowód teatru absurdu (humor absurda).
- Współczesna komedia a estetyka groteski.
- Parodia konwencji romantycznych, parodia dramatu mieszczańskiego.

Wykaz literatury podstawowej

Teksty

- Dürrenmatt Friedrich, *Romulus Wielki* lub *Wizyta starszej pani* [w:] Friedrich Dürrenmatt, *Teatr*, przeł. Irena Krzywicka i inni, Warszawa 1972.
- Gombrowicz Witold, *Operetka* [w:] tegoż, *Dramaty*, Kraków 1988 i nast.
- Grochowski Stanisław, *Chłopcy* [w:] tegoż, *Dialogi*, Warszawa 1975.
- Głowacki Janusz, *Ścieki, skrzeki, karaluchy. Utwory prawie wszystkie*, Warszawa 1996 (wybrany utwór)
- Głowacki Janusz, *5 ½. Dramaty*, Warszawa 2007 (wybrany utwór).
- Koterski Marek, *Życie wewnętrzne*, „Dialog” 1987, nr 8 lub *Dzień świra*, „Dialog” 2000, nr 8. Wydanie książkowe: tegoż, *Dzień świra*, Izabelin 2002.
- Mrożek Sławomir, *Zabawa, Na pełnym morzu* [w:] tegoż, *Utwory sceniczne*, t. 1, Kraków 1973; *Krawiec* [w:] tegoż, *Dzieła zebrane. Teatr 1-3*, Warszawa 1995-1997.
- Nowakowski Doman, *Ketchup Schroedera*, Warszawa 2007.
- Schaeffer Bogusław, *Utwory sceniczne*, t. I-III, Salzburg 1992, 1994, 1998 (wybrany utwór).
- Wojcieszek Przemysław, *Made in Poland*, [w:] *Made in Poland*, oprac. Roman Pawłowski, Kraków 2006.

Opracowania

- Błoński Jan, *Historia i operetka* [w:] *Gombrowicz i krytycy*, oprac. Zdzisław Łapiński, Kraków 1984.
- Błoński Jan, *Mrożka droga do komedii* [w:] tegoż, *Romans z tekstem*, Kraków 1981.
- Humor absurda w teatrze i w życiu. Rozmowy o dramacie*, „Dialog” 1958, nr 8.
- Krajewska Anna, *Komediowe rodowody absurdu* [w:] tejsze, *Komedia polska dwudziestolecia międzywojennego*, Poznań 2004.
- Pavis Patrice, *Słownik terminów teatralnych*, przeł. Sławomir Świątek, Wrocław 2002.
- Sugiera Małgorzata, *Dramaturgia Sławomira Mrożka*, Kraków 1996.

Wykaz literatury uzupełniającej

Teksty

Ionesco Eugene, *Łysa śpiewaczka, Lekcja, Krzesła* (jeden utwór do wyboru), przeł. Błoński Jan i inni, Izabelin 2004
 Krasieński Janusz, *Czapa, czyli Śmierć na raty*, „Dialog” 1965, nr 6.
 Pankowski Marian, *Teatrowanie nad świętym barszczem, Nasz Julo czerwony*, w: tegoż, *Teatrowanie nad świętym barszczem. Wybór utworów dramatycznych*, Kraków 1995.
 Pinter Harold, *Kochanek*, przeł. Taborski Bolesław, „Dialog” 1966, nr 8; także w: Pinter Harold, *Dramaty*, przeł. Taborski Bolesław, Sulejówek 2006.
 Różewicz Tadeusz, *Spaghetti i miecz*, w: tegoż, *Teatr, t. 1*, Kraków 1988.
 Rymkiewicz Jarosław Marek, *Dwie komedie*, Warszawa 1980.
 Słobodzianek Tadeusz, *Obywatel Pekosiewicz*, „Dialog” 1989, nr 5.
 Stasiuk Andrzej, *Noc, Słowiańsko-germańska tragifarsa medyczna*, Wołowiec 2005.

Opracowania

Dramat polski. Interpretacje, cz. II, red. Ciechowicz Jan, Majchrowski Zbigniew, Gdańsk 2001.
 Filipowicz Halina, *Odbrażowanie bohaterskich mitów [w:] tejsze: Laboratorium form nieczystych. Dramaturgia Tadeusza Różewicza*, przeł. Tomasz Kunz, Kraków 2000.
 Gurewicz Morton, *Comedy: The Irrational Vision*, London 1975.
 Karasińska Marta, *Bogusława Schaeffera filozofia nowego teatru*, Poznań 2002.
 Kott Jan, *Teatr czytany. Pisma wybrane*, t. II, Warszawa 1991.
 Krajewska Anna, *Dramat współczesny. Teoria i interpretacja*, Poznań 2005.
 Latawiec Krystyna, *Na scenie świata i teatru. Dramaturgia Mariana Pankowskiego*, Kraków 1994.
 Latawiec Krystyna, *Dramat poetycki po 1956 roku. J.M. Rymkiewicz, S. Grochowiak, T. Karpowicz*, Kraków 2007.
 Passi Izaak, *Powaga śmieszności*, przeł. Minczewa-Gospodarek Kamelia, Warszawa 1980.
 Piwińska Marta, *Legenda romantyczna i szydery*, Warszawa 1973.
Słownik dramatu nowoczesnego i najnowszeo, red. Sarrazac Jean-Pierre, przeł. Borowski Mateusz, Sobolewska Anna, *Pracownie krawieckie ludzkości*, „Teksty” 1978, nr 5.
 Szpakowska Małgorzata, *Krawiec i Operetka, wykroje i wzory*, „Dialog” 1977, nr 11.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin zajęć w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	16
	Konsultacje indywidualne	2
	Uczestnictwo w egzaminie/zaliczeniu	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	8
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	8
	Przygotowanie do egzaminu / kolokwium / testu	
Ogółem bilans czasu pracy		54
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2